

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 Oslo

NIBIO
NORSK INSTITUTT FOR
BIOØKONOMI

Innlevert via den digitale løsningen for høringsuttalelser,
som finnes under denne høringsaken på regjeringen.no

Dato: 05.01.2023
Deres ref: 22/5413
Vår ref: 22/01427

NIBIO
Postboks 115, 1431 Ås
Tlf: 03 246
post@NIBIO.no
NIBIO.no

Org. nr: 988 983 837

Høring - forslag til nasjonalt statistikkprogram 2024-2027

Vi viser til Forslag til nasjonalt statistikkprogram 2024-2027, sendt på høring 03.11.2022.

Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO) deltar i Utvalget for offisiell statistikk og har bidratt til utformingen av forslaget som er sendt på høring. NIBIO mener forslaget er en realistisk og fornuftig videreføring av inneværende statistikkprogram. Samfunnsmessig viktige statistikk-områder innenfor tema hvor instituttet har kunnskapsbehov, ansvar og kompetanse er i hovedsak dekket. Programmet skaper ikke behov for vesentlige nyinvesteringer knyttet til de oppgavene NIBIO har ansvar for.

NIBIO er et forsknings- og forvaltningsorgan under Landbruks- og matdepartementet og har et særlig ansvar for kunnskapsutvikling og kunnskapsformidling innenfor landbrukssektoren. Behovet for offisiell statistikk på dette området dekkes gjennom programmets kapittel 10 Landbruk, fiskeri og akvakultur. Arbeidsfordelingen mellom SSB, Landbruksdirektoratet og NIBIO på dette området er avklart og hensiktsmessig.

Innholdet i landbruksdelen av forslaget til statistikkprogram er velbegrunnet. Programmet vil på dette området både dekke kjente behov for regulære statistikkleveranser til norsk samfunnsliv og de EØS-forpliktelsene Norge har med hensyn til leveranser til det Europeiske statistikksystemet. Noe av statistikken avleveres også til andre internasjonale organer.

Forslaget til nasjonalt statistikkprogram viderefører Totalkalkylen for jordbruket og Driftsgranskinger i jord- og skogbruk som en del av den offisielle statistikken. Dette er årlig statistikk som er sentral i landbruksforvaltningen og i landbrukspolitisk arbeid. Statistikken produseres rutinemessig av NIBIO. I tillegg er det forslag om å ta inn statistikk om bevaringsverdige husdyraser. Annen statistikk om genetiske ressurser i landbruket skal vurderes. Dette er data av betydning for arbeidet med fremtidig matsikkerhet og biologisk mangfold i landbruket. Statistikken utarbeides allerede årlig og avleveres til FAO. Det er også framlegg om å benytte denne statistikken i den nasjonale bærekraftsrapporteringen (jfr. Meld. St. 40 (2020-2021)).

Som en del av statistikkprogrammet skal statistikken dokumenteres og den er underlagt de formelle kvalitetskravene som stilles til offisiell statistikk slik de er beskrevet i European Statistics Code of Practice. Dette er positivt, men stiller strenge krav til rutiner, dokumentasjon og kvalitet hos statistikkprodusentene. Erfaringen fra inneværende statistikkprogram viser at dette er krevende. Selv om det er oppnådd gode resultater er det derfor fornuftig at nasjonalt statistikkprogram 2024-2027 for NIBIOs del i hovedsak planlegges som en videreføring og styrking av tidligere arbeid, med noen mindre utvidelser.

Arealbruk bør synliggjøres

NIBIO mener forslaget til nasjonalt statistikkprogram 2024-2027 har én vesentlig mangel. Forslaget har ikke noe eget kapittel for *Arealstatistikk*. I stedet er enkelte elementer av arealstatistikken lagt inn under programmets kapittel 12 *Natur, klima og miljø*. Dette er uheldig. Areal er en ressurs samfunnet utnytter og en ramme om utvikling og verdiskaping. Arealstatistikk er også et sentralt grunnlag for klimaregnskap og beregning av klimaeffekter av ulike tiltak. Informasjon om arealressurser, arealbruk og arealenes kvaliteter inngår i samfunnets infrastruktur. Arealbruk og arealbruksendringer har stor betydning for tilgang til arealer for ulike bruksformål. Arealbrukskonflikter er målkonflikter som oppstår som følge av at ett og samme areal har flere ulike funksjoner. Disse funksjonene er ikke alltid forenlige, og aktørene prioriterer funksjonene ulikt. Dermed oppstår det uenighet eller konflikt om hvordan arealene skal benyttes. I disse konfliktene er arealstatistikken et felles kunnskapsgrunnlag på tvers av sektorer og samfunnsinteresser og kan bidra til å veie interessene mot hverandre og finne hensiktsmessige løsninger.

Arealstatistikken beskriver samfunnets beholdning av arealer og arealressurser, men omfatter også omfang, tilstand og utvikling i form av aktuell og planlagt arealbruk på land og i kystnære havområder. I utmarka er arealbruken kompleks og vanskelig å avgrense og det legges gjerne større vekt på det fysiske arealdekket når utmarka beskrives. Mer detaljert statistikk utarbeides for tettsteder og sentrumssoner, der interessen også dreier fra arealdekke mot vektlegging av arealbruken. Statistikkområdet omfatter også plan- og byggesaksbehandling i kommuner og fylkeskommuner. Noen av statistikkene dekker i tillegg Svalbard. Det uttrykkes fra mange hold behov for å utarbeide ulike typer *arealregnskap*, noe som i tillegg til en redegjørelse for arealbruksendringer blant annet omfatter planregnskap, nedbyggingsregnskap, økosystemregnskap og arealdelen av klima regnskap. Areal inngår også i flere av bærekraftindikatorene.

Arealstatistikk krever særskilt kompetanse. Forskjellige etater opererer nå med ulike tall for Norges totalareal og disse tallene endres fra år til år. Dette bør samordnes og standardiseres av en kompetent etat, for eksempel Statens kartverk. Tema som bør inngå i offisiell arealstatistikk er arealbeholdning (grunnleggende arealstatistikk som viser hvilke arealressurser samfunnet råder over), arealbruk (denne statistikken utarbeides av SSB), arealplanstatistikk og statistikk over arealendringer (arealregnskap).

Vår faglige saksbehandler er Spesialrådgiver i Divisjon Kart og statistikk, Geir-Harald Strand.

Med vennlig hilsen

Per Stålnacke
Forskningsdirektør, NIBIO